

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 28. Fylke: Aust. Agder.
 Tilleggsspørsmål nr. Herad: Østre Moland
 Emne: Drik til maten til hverdags. Bygdelag: " "
 Oppskr. av: Jens Brækka. Gard: Brækka, Østre,
 (adresse): Østre Moland, Arendal. G.nr. 2 Br.nr. 6
 A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Ja.
 B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

- Sp. I. Nysiletmelk blev ikke drukket til maten, men skummet melk, sød eller sur, blev drukket og brukt til grød og "fladbrødssoll".
- Sp. 2. Skummet melk-~~XXXXXXXXXXXX~~ som er sur (tykk) blir vispet tynn og tilsadt med en halvpart kaldt vand er en god læskedrikk, som om sommeren er meget brukt.
- Sp. 3. Skummet sød melk tilsadt med en tredje part vand kocht sammen med stengler og blade av ~~XXXXXXXXXXXX~~ salvie var og er en meget brukt drikk til kveldsmaden. (De i parentes nevnte vesker er ukjendte navne her.)
- ~~XXXXX~~ Øl.
- Sp. 4. Øl har neppe veret hverdagsdrikk her. Melk ble aldrig solgt fra gaarden. Før ble der brygget maltøl til de store høitider. I 1880 aarene ble sirupsøl brygget som læskedrikk i slaaten og skuren, og ved den tid tok melkesalg til. Sirupsøl brukes nu om sommeren ~~for~~ som rimelig er, for melken blir solgt, og kaffe er paa kort.
- Kaffe.
- ~~XXXX~~ Sp. 5. I en follaugskontrakt ad 1789 er nevnt at follaugsmand og kone skal ha 3 pund kaffebønner pr. aar.
- Sp. 6. Kaffe som hverdagsdrikk tok til i 1850 aarene.
- Sp. 7. To ganger. Sp. 8. Malen kaffe haves op i kaldt vand og koger saa $\frac{1}{2}$ time, klareskind eller et saltkorn haves paa. Har aldrig truffet paa noen som spaade i grud.
- Sp. 9. Almindelig klippet ~~XXX~~ sukker bruges om søndagen, ikke til hverdags, untagen der kommer fremmed.
- Sp. 10. Fløde bruges bestandig i kaffe. Har ikke seet noen har havt egg i kaffe. "Te"
- Sp. II. Nei. Av "Salvie" lages the. Den blir laget av melk og vand og salvieblader. Er meget i brug her.
- "Brendevin"
- Brendvin til hverdags tog slutt da brendvinsbrendning paa landsbygden ble forbudt. Det var længe skik, at naar man slog med lja og alt var avslaatt, saa skulde slaatte-karene ha en stor dram. "Nyere drikk"
- Vorterøl, selters og brus er ikke bleven hverdagsdrik endnu, og blir det neppe, da rent kildevand er meget bedre.

5501